

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola Ústí nad Labem, Anežky České 702/17, příspěvková organizace

Číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.2887

Název projektu: „Učíme lépe a moderněji“

OP VK 1.4

Výukový materiál

Název DUMu: VY_12_INOVACE_02_4_Divadlo Jára Cimrmana - Defenestrace

Číslo skupiny: 3

Autor: Mgr. Jindra Šteřlová

Vzdělávací oblast/Předmět/Téma: Jazyk a jazyková komunikace/ Český jazyk a literatura/ Literární výchova

Druh učebního materiálu: pracovní list

Metodický list: ano

Anotace: Porozumění textu, charakterizování specifík humoru Divadla Jára Cimrmana, vyhledávání humorných částí

Ověřeno ve třídě: IX. A

Datum ověření: 19. 12. 2012

Prohlášení: Prohlašuji, že při tvorbě výukového materiálu jsem respektoval(a) všeobecně užívané právní a morální zvyklosti, autorská a jiná práva třetích osob, zejména práva duševního vlastnictví (např. práva k obchodní firmě, autorská práva k software, k filmovým, hudebním a fotografickým dílům nebo práva k ochranným známkám) dle zákona 121/2000 Sb. (autorský zákon). Nesu veškerou právní odpovědnost za obsah a původ svého díla. Prohlašuji dále, že výše uvedený materiál jsem ověřil(a) ve výuce a provedl(a) o tom zápis do TK.

Dávám souhlas, aby moje dílo bylo dáno k dispozici veřejnosti k účelům volného užití (§30 odst. 1 zákona 121/2000 Sb.), tj. že k uvedeným účelům může být kýmkoliv zveřejňováno, používáno, upravováno a uchováváno.

Datum: 19. 12. 2012

Podpis:

Seminář ze hry **Blaník**

Jan Hraběta – Defenestrace v historii

Když se Cimetrman zamýšlel nad českými dějinami, upozornil na jeden zajímavý jev. Velké evropské události často počínají v Čechách, konkrétně v Praze a zpravidla takzvanou defenestrací. První pražská defenestrace zahájila revoluční bouře husitské a tím i celoevropskou reformaci. Druhá defenestrace v 17. století strhla náš kontinent do víru třicetileté války. Jak je pro Cimetrmana příznačné, podrobil pojem defenestrace důkladnému zkoumání. Ve své práci *Die Fensterpolitik* píše: Defenestrací se obecně míní vyhození jedné, nebo více osob z místnosti oknem ven. Není to však přesné. Ne každé vyhození z okna je defenestrací. Dojde-li k němu například při manželské hádce, nebo v závěrečné fázi taneční zábavy, pak se o defenestraci v pravém slova smyslu nejedná. Osoby oknem prohazované musí zastávat nějakou význačnější veřejnou funkci. Položil si také otázku, proč se naši předkové zbavovali nepohodlných činitelů raději oknem než dveřmi? Podle něho tu zřejmě zapůsobila letitá zkušenost, pregnantně vyjádřená příslovím: vyhodíš-li ho dveřmi, vrátí se ti oknem. Obráceným postupem, tedy defenestrací se nebezpečí návratu do funkce minimalizuje. Ovšem jen za předpokladu, že je budova dostatečně vysoká. Zdařilou defenestraci lze tedy provádět jen v urbanisticky vyspělých zemích. Ale ani tady nemusí být výsledek vždy sto procentní. Za dokonalou považoval Cimetrman defenestraci první, vyhození pražských konšelů z novoměstské radnice, kde pod okny byla nejen tvrdá dlažba, ale i hroty sudlic a kopí ozbrojeného davu. Druhá defenestrace však doplatila na ekologickou zaostalost Prahy 17. století. Pod okny královského hradu se po léta vrstvil nejen odpadky z kuchyně, ale toto smetiště sloužilo i pro pravidelnou skartaci státních spisů. Není proto divu, že místodržící Slavata a Martinic vyvázli bez vážnějšího zranění, čímž celé defenestraci ubrali na efektu a diváky vysloveně zklamali. Zaostalým zemím, kde se prakticky patrové budovy nevyskytovaly, Cimetrman defenestraci nedoporučoval. Poukázal například na fiasko, kterým skončil pokus o vyhození prezidenta afrického státu Namang Bati z okna jeho slaměné vládní chýše. Jakýkoli smysl postrádají i defenestrace v jurtech. Zvláštní kapitolu věnuje Cimetrman defenestračním pokusům v zemljankách. Tak klasická zemljanka bez oken nepřichází pochopitelně v úvahu, ale luxusní zemljanky prominentů se stropními okny defenestraci v zásadě umožňují. Je tu však jiná potíž. Defenestrováný funkcionář se po několika vteřinách vrací zpět na své místo.

To by bylo o defenestraci všechno a já teď prosím kolegu Svěráka.

Blaník, Ladislav Smoljak, Zdeněk Svěrák, nakladatelství Paseka, Praha 1992, ISBN: 80-85192-27-6, str. 9-10

Otázky a úkoly k textu:

- 1) Najdi v textu význam slova *defenestrace*
- 2) V čem spočívá humorná myšlenka definování defenestrace
- 3) Napiš rok, kdy se v Čechách konaly obě v textu zmíněné defenestrace.
- 4) Jaké přísloví se v ukázce objevuje?

Řešení:

- 1) Násilné vyhození z okna
- 2) V doslovném chápání tohoto pojmu a v aplikaci tohoto pochopení na jednotlivé země (Rusko, africký stát Namang Bata)
- 3) 1419, 1618
- 4) Vyhodíš-li ho dveřmi, vrátí se ti oknem

Metodický list

Název:	VY_12_INOVACE_03_4_Divadlo Jára Cimrmana - Defenestrace
Cíl:	Vyhledávání humorných prvků v ukázce, poznávání specifík DJC.
Motivace:	Rozhovor s dětmi o osobnostech DJC, o jejich další tvorbě
Potřeby a materiál:	Pracovní list
Postup:	1) Úvodní rozhovor 2) Čtení textu 3) Práce s textem 4) Kontrola práce
Reflexe:	Beseda nad tím, zda jim ukázka připadala humorná. Zamyšlení nad tím, co tvůrci DJC očekávají od svého publika.